ALEKSANDER BORODIN

KNIAŹ IGOR

OPERA WROCŁAWSKA

LISTOPAD 2011

HONOROWY PATRONAT
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
BRONISŁAWA KOMOROWSKIEGO

HONORARY PATRONAGE
OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF POLAND
BRONISŁAW KOMOROWSKI

MECENAT | PATRONAGE

DOLNY ŚLĄSK
INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

kandydat
wrocław
europejska stolica kultury
2016

OPERA WROCŁAWSKA

INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

EWA MICHNIK
DYREKTOR NACZELNY I ARTYSTYCZNY

KNIAŹ IGOR

ALEKSANDER BORODIN

LIBRETTO ALEKSANDER BORODIN

MEGAWIDOWISKO OPEROWE | OPERA MEGAPRODUCTION
HALA STULECIA, WROCŁAW | CENTENNIAL HALL, WROCŁAW

OPERA W 4 AKTACH Z PROLOGIEM | OPERA IN 4 ACTS WITH PROLOGUE

PETERSBURG, 1890 PRAPREMIERA | WORLD PREMIERE
POZNAŃ, 1935 PREMIERA POLSKA | POLISH PREMIERE

SPEKTAKLE PREMIEROWE | PREMIERES

PT | FR	**11 XI 2011**	**19:00**	PT | FR	**18 XI 2011**	**19:00**
SO | SA	**12 XI 2011**	**19:00**	SO | SA	**19 XI 2011**	**19:00**
ND | SU	**13 XI 2011**	**18:00**	ND | SU	**20 XI 2011**	**18:00**

CZAS TRWANIA SPEKTAKLU | DURATION: 210 MIN.
1 PRZERWA | 1 INTERVAL

SPEKTAKL WYKONYWANY JEST W JĘZYKU ROSYJSKIM Z POLSKIMI NAPISAMI
RUSSIAN LANGUAGE VERSION WITH POLISH SURTITLES

WYKONANIA ODBYWAJA SIĘ ZA ZGODĄ POLSKIEGO WYDAWNICTWA MUZYCZNEGO S.A.
HAND IN GLOVE WITH POLSKIE WYDAWNICTWO MUZYCZNE S.A.

TAURON POLSKA ENERGIA

TAURON FESTIWAL OPEROWY

realizatorzy

producers

Ewa Michnik
Kierownictwo muzyczne, dyrygent | Musical direction, conductor

Laco Adamik
Inscenizacja i reżyseria | Stage direction

Barbara Kędzierska
Scenografia | Set design

Irina Mazur
Choreografia | Choreography

Anna Grabowska-Borys
Przygotowanie chóru | Choir master

Bassem Akiki
Współpraca muzyczna | Musical cooperation

Bożena Klimczak
Kierownik baletu | Ballet master

Hanna Marasz
Adam Frontczak
Asystenci reżysera | Assistant directors

Katarzyna Pawłowicz
Yaryna Rak
Justyna Skoczek
Olesya Tutova
Ivan Zhukov
Korepetytorzy solistów | Soloists' coaches

Mateusz Wiśniewski
Literackie opracowanie tekstu na tablicę świetlną | Polish surtitles

Andrzej Pągowski
Autor plakatu | Author of the poster

obsada

cast

IGOR ŚWIATOSŁAWOWICZ | KNIAŹ SIEWIERSKI
Igor Svyatoslavich | Prince of Seversk
MICHAŁ KOWALIK
BOGUSŁAW SZYNALSKI*

JAROSŁAWNA | DRUGA ŻONA IGORA
Yaroslavna | Igor's wife by his second marriage
EVGENIYA KUZNETSOVA
ANNA LICHOROWICZ

WŁADIMIR IGORIEWICZ | SYN IGORA Z PIERWSZEGO MAŁŻEŃSTWA
Vladimir Igorevich | Igor's son from his first marriage
NIKOLAY DOROZHKIN
SERGEI DROBYSHEVSKY*

KSIĄŻĘ HALICKI | BRAT JAROSŁAWNY Prince of Galich | Brother of Yaroslavna
ALEXEY ANTONOV*
BARTOSZ URBANOWICZ

KONCZAK | CHAN POŁOWCÓW Konchak | Polovtsian khan
WIKTOR GORELIKOW
RADOSŁAW ŻUKOWSKI

KONCZAKÓWNA | CÓRKA CHANA Konchakovna | Daughter of khan
IRYNA ZHYTYNSKA
JADWIGA POSTROŻNA

OWŁUR | OCHRZCZONY POŁOWIEC Ovlur | Christian Polovtsian
ŁUKASZ GAJ
ALEKSANDER ZUCHOWICZ

SKUŁA | GRAJEK Skula | Gudok-player
TOMASZ RUDNICKI
MARCELO ADRÉS SAN MARTIN

JEROSZKA | GRAJEK Yeroshka | Gudok-player
EDWARD KULCZYK
RAFAŁ MAJZNER

PIASTUNKA JAROSŁAWNY Yaroslavna's nurse
ALEKSANDRA MAKOWSKA

DZIEWCZYNA POŁOWIECKA Polovtsian maiden
MARTA BRZEZIŃSKA

SOLIŚCI, ORKIESTRA, CHÓR I BALET OPERY WROCŁAWSKIEJ, STATYŚCI
SOLOISTS, ORCHESTRA, CHOIR AND BALLET OF THE WROCŁAW OPERA, SUPERNUMERARIES

*gościnnie | special guest

DYREKCJA ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO ZMIAN W OBSADACH.
THE CURRENT CAST IS SUBJECT TO CHANGE.

MUZYKA W ŻYCIU PRZYZWOITEGO CZŁOWIEKA

JACEK MARCZYŃSKI

Rosyjski chemik Dmitrij Mendelejew (któż z nas nie wkuwał w szkole jego tablicy pierwiastków) powiedział o Aleksandrze Borodinie: „Osiągnąłby znacznie większe wyniki w dziedzinie chemii i dużo większy pożytek miałaby z niego nauka, gdyby nie odrywała go od niej muzyka". Piotr Czajkowski natomiast był odmiennego zdania: „Profesor chemii ma talent, nawet wcale znaczny talent, który jednak marnuje".

Aleksander Borodin nie był w stanie porzucić jednego z tych tak odmiennych światów, by całkowicie oddać się drugiemu. Dlatego muzyczne dzieło życia – operę *Kniaź Igor* komponował 18 lat i nie zdołał ukończyć.

SYN KSIĘCIA CZY LOKAJA

Dwoistość ról została przypisana Borodinowi od dnia narodzin. Jego ojcem był książę Łuka Stepianowicz Giedianow (Gedianiszwili), matką – Awdokjia Konstatinowna Iwanowna. Urodzony 12 listopada 1833 roku Aleksander to jej nieślubny syn, któremu w metryce jako ojca wpisano książęcego kamerdynera, Porfiria Borodina. Awdokjia liczyła 24 lata, książę dobiegał sześćdziesiątki, miał młodą żonę, ale małżeństwo nie było udane. Może dlatego otoczył troską potomka, a jego matce ofiarował kamienicę i męża – lekarza wojskowego. Mały Aleksander wychowywał się w rodzinie książęcej, do Awdokji zwracał się per „ciotuniu", bo słowo „matka" było przeznaczone dla żony Porfiriego. Wedle prawa jako syn pańszczyźnianego chłopa był poddanym swego naturalnego ojca, ale książę uwolnił go od obowiązku pańszczyzny i zapewnił staranną edukację domową. Gdy zmarł w 1843 roku, pieczę nad kształceniem syna zaczęła sprawować matka. Aleksander Borodin bez problemu zdał maturę jako ekstern, mówił po francusku, niemiecku, angielsku i włosku, pasjonowała go chemia. Oficjalne chłopskie pochodzenie uniemożliwiało mu wstęp na studia, ale Awdokjia załatwiła synowi papiery kupieckie i mógł wstąpić do Akademii Medycznej w Petersburgu.

W 1856 roku rozpoczął praktykę lekarską w szpitalu, ale dwa lata później obronił dysertację doktorską z chemii i zdecydował poświęcić się pracy badawczej. Wielokrotnie

reprezentował naukę rosyjską na kongresach międzynarodowych, pracował w laboratoriach w Niemczech, Francji czy Włoszech, jego wykłady z chemii organicznej cieszyły się zainteresowaniem, a odkrycia wyznaczały kierunki poszukiwań dla przyszłej produkcji tworzyw sztucznych. W 1864 roku został mianowany profesorem zwyczajnym, dziesięć lat później objął katedrę chemii w Akademii Medycznej w Petersburgu. Dużo czasu zajmowała mu też działalność społecznikowska, jego ukochanym dzieckiem były unikalne w Europie żeńskie kursy medyczne, które współzałożył w 1872 roku.

JEDEN Z GROMADKI

O to, by w życiu Aleksandra Borodina pojawiła się muzyka, też zadbali rodzice, w wieku siedmiu lat zaczął uczyć się grać na flecie, potem na fortepianie i wiolonczeli. Jako nastolatek komponował muzykę fortepianową, a nawet kameralną, ale nie traktował tego poważnie. W dorosłym życiu uważał, że „przyzwoity człowiek nie uprawia zawodowo miłości ani muzyki", ale grywał na domowych koncertach, a naukę kompozycji zgłębiał w niemieckich podręcznikach. Jego wczesne utwory świadczyły, że wzorował się na mistrzach: Bachu (Sonata na wiolonczelę i fortepian), Haydnie (Kwartet D-dur), Schubercie (Kwintet fortepianowy) oraz na Michaile Glince (Trio smyczkowe, pierwsze pieśni).

Przełomowym momentem było poznanie w 1862 roku Milija Bałakiriewa, który skupił wokół siebie kilku utalentowanych muzyków – amatorów, takich jak porucznik Modest Musorgski, inżynier wojskowy Cezar Cui i oficer marynarki Nikołaj Rimski-Korsakow oraz lekarz i chemik Aleksander Borodin. Wszechstronnie wykształcony muzycznie Bałakiriew był dla nich autorytetem, wprowadzał w tajniki kompozycji, a przede wszystkim wpajał idee rosyjskiej muzyki narodowej, opartej na melodyce pieśni ludowej i niezależnej od wpływów z Zachodu. Za jej prekursorów uważał Michaiła Glinkę i Aleksandra Dargomyżskiego. Do grupy należy jeszcze dopisać Władimira Stasowa, który śledził poczynania młodych kompozytorów. To on po premierze *Rusłana i Ludmiły* Glinki w Pradze w 1866 roku napisał, że kompozytorzy idący jego śladem to mała, ale już „potężna gromadka". Określenie to z czasem przeszło do historii muzyki.

„Aleksander Porfiriewicz uległ dosłownie muzycznemu przeobrażeniu, wyrósł o dwie głowy, nabrał w wyższym stopniu czegoś oryginalnego, borodinowskiego – zauważyła

Konczakówna | Projekt kostiumu autorstwa Barbary Kędzierskiej
Konchakovna | Costume design by Barbara Kędzierska

pod koniec 1862 roku jego narzeczona, pianistka Jekaterina Protopopowa, którą rok później poślubił. – Efekty niedawno zawartej znajomości z Bałakiriewem okazały się wręcz bajeczne, co mnie wprost oszołomiło". „Wydaje mi się, że byłem pierwszym człowiekiem – napisał z kolei Bałakiriew – upewniającym go, iż istotnym jego powołaniem jest kompozycja". Członków Potężnej Gromadki nie łączyły, co prawda, wspólne manifesty i ideowe deklaracje. Stosunkowo szybko ich drogi rozeszły się, choć więzy przyjacielskie przetrwały. „Dopóki wszyscy byliśmy w stadium jajek pod kwoką (przez co rozumiem wstępowanie w ślady Bałakiriewa), wszyscy byliśmy mniej więcej podobni – wspominał Borodin. – Gdy tylko wykluły się z jajek pisklęta – obrosły piórami. Pióra u wszystkich wyrosły z konieczności odmienne, a kiedy urosły skrzydła – każdy poleciał, dokąd pociągnęła go jego natura".

KOMPONOWANE W CHOROBIE

Dowodem „wyklucia się" Borodina jest I Symfonia, powstała w drugiej połowie lat 60. Marzył jednak o operze, o pomoc poprosił Stasowa. Plany zaczęły konkretyzować się kwietniowego wieczoru 1869 roku podczas dyskusji w salonie siostry Glinki, Ludmiły Szestakowej. „Tej samej nocy obmyśliłem temat opery wziętej ze *Słowa o wyprawie Igora* – wspominał Stasow. – Uważałem, że zawiera on elementy, które potrzebne są dla talentu i artystycznej natury Borodina: szerokie epickie motywy, narodowość, różnorodne charaktery, dramatyzm, Wschód w różnorakich przejawach. Rankiem 20 kwietnia scenariusz był gotowy". Borodin natychmiast odpowiedział: „Ten temat przypadł mi do serca. Ale czy będzie on na moje siły? Nie wiem. Gdy boisz się wilków, nie idź do lasu. Popróbuję". Zaczął więc studiowanie materiałów historyczno-literackich, latem 1869 roku nakreślił pierwszy numer – sen Jarosławny z I aktu (który potem ulegnie zresztą przemianom), potem arię Konczakówny i *Marsz Połowców*. Na początku 1870 roku nastąpiła przerwa, Borodina ogarniały wątpliwości, zmieniał libretto. Gdy Stasow martwił się, że przepadnie tyle napisanego już materiału, odpowiedział: „Wszystko to wejdzie do mojej II Symfonii". I rzeczywiście, zaczął ją komponować. Do *Kniazia Igora* wrócił dopiero w 1874 roku i wtedy powstało sporo muzyki, w tym słynne *Tańce połowieckie*. Przez następnych kilka

lat opera powoli nabierała konkretnych kształtów. „Z powodu najrozmaitszych naukowych i uczelnianych spraw i zajęć, rozmaitych komisji, komitetów, posiedzeń nie pozostaje mi prawie czasu na muzykę – tłumaczył się kompozytor. – Gdy jestem tak chory, że nie wychodzę z domu i nie mogę zajmować się „poważnymi" sprawami, gdy głowa pęka mi z bólu, gdy łzawią mi oczy i co parę minut muszę sięgać do kieszeni po chustkę – wówczas dopiero znajdę czas na muzykę".

„Ileż było z mojej strony próśb do najmilszego Borodina, aby zinstrumentować niektóre fragmenty na koncert – pisał z kolei Rimski-Korsakow. – Ukończenia instrumentacji *Tańców połowieckich* i końcowego chóru nie można się było doczekać". Aby zdopingować Borodina, tańce wstawiono do programu koncertu w Petersburgu zimą 1879 roku, ale ich instrumentacji musieli dokonać w pośpiechu wspólnie Borodin, Rimski-Korsakow i Anatolij Ladow. Kompozytor pokrywał kartki partytury żelatyną – by ołówek się nie starł i rozwieszał je na sznurku, aby jak najszybciej wyschły. Latem 1883 roku powstał tekst i muzyka prologu *Kniazia Igora* i przyjaciołom wydawało się, że wszystko zmierza do finału. Mijały jednak miesiące, a *Kniaź Igor* wciąż nie miał uwertury, a jeden z aktów pozostawał w szkicach.

Kiedy 27 lutego 1887 roku Borodin zmarł nagle podczas zabawy karnawałowej w Petersburgu, Rimski-Korsakow postanowił zająć się *Kniaziem Igorem*, jego pomocnikiem został młody kompozytor Aleksander Głazunow. W ciągu 18 lat Borodin w pełni ukończył około jednej trzeciej materiału, w tym kluczowe sceny (arie Halickiego i Jarosławny w I akcie, arie Władimira i Konczaka w II akcie, lament Jarosławny czy finał IV aktu). Znacznie więcej zostało jednak do zrobienia, Rimski-Korsakow zajął się zinstrumentowaniem i wypełnieniem luk aktu pierwszego, drugiego i czwartego. Głazunow zobowiązał się stworzyć nieistniejącą uwerturę oraz III akt, w którym autorstwa Borodina jest jedynie początkowy *Marsz Połowców*. To zresztą najsłabszy fragment *Kniazia Igora*. O ile też uwertura stanowi trafną wykładnię języka muzycznego Borodina, to efekt pracy Głazunowa w III akcie nie budzi entuzjazmu i w całości lub w części bywa pomijany w wielu inscenizacjach.

HISTORYCZNY FRESK

W XX wieku muzykolog Paweł Lamm zaczął badać rękopis *Kniazia Igora*. Odkrył, że Rimski-Korsakow z Głazunowem odrzucili około 1700 taktów, skomponowanych przez Borodina. W latach 90. z inicjatywy Walerego Giergiewa te fragmenty zinstrumentowano, a on nagrał i wystawił w Teatrze Maryjskim pełną wersję, ale nie weszła ona na stałe do repertuaru. Nie było zresztą takiej potrzeby, bo *Kniaź Igor* od czasu prapremiery w Petersburgu w 1890 roku zdobył sobie uznanie publiczności. I do dziś jest arcydziełem opery epickiej, opartej na faktach historycznych.

Wszystkie jej główne postaci oraz wydarzenia są autentyczne. 23 kwietnia 1185 roku Igor, kniaź nowogrodzko-siewierski, pozazdrościwszy księciu kijowskiemu Światosławowi militarnego triumfu nad Połowcami, postanowił przystąpić do ataku, by zniszczyć najeźdźców. Nie uląkł się zaćmienia słońca, jednak w bitwie poniósł klęskę i wraz z synem Władimirem dostał się do niewoli. Połowcy nie ograniczyli zbytnio jego swobody, ale pewnej nocy, gdy straż posnęła, uciekł i 11 dni wędrował do domu, do żony Jarosławny i jej brata. W 1187 roku do Putywla wrócił Władimir z Konczakówną, a Igor wyprawił im wesele. Te wydarzenia zostały opisane w *Słowie o wyprawie Igora*, jednym z najstarszych zabytków literatury rosyjskiej. Badacze spierają się, co prawda, czy utwór rzeczywiście powstał już w końcu XII wieku, tym niemniej zawiera cenny obraz tamtej epoki. A Borodin pracując nad *Kniaziem Igorem*, znacznie rozbudował pomysł Stasowa, oparł się nie tylko na *Słowie o pułku Igora*, ale i na innych źródłach historycznych.

Kniaź Igor Borodina bywa często porównywany z *Borysem Godunowem* Musorgskiego, ale obaj, wychodząc z podobnych założeń ideowo – artystycznych, poszli własną drogą. Musorgski stworzył tragedię o wymiarze szekspirowskim. Pokazał mechanizmy historii, dramat człowieka uwikłanego we władzę, zajrzał w dusze bohaterów. *Kniaź Igor* jest zaś freskiem, składającym się z wielu barwnych obrazów. Borodin nie pogłębia rysunków psychologicznych postaci, widać to choćby na przykładzie tytułowego bohatera. Jego dramat klęski i upokorzenia w niewoli pokazał dość pobieżnie. Nie pogłębił dylematu Władimira, który dla ukochanej musi zdradzić ojczyznę, a miłość Konczakówny łatwo zyskała akceptację jej ojca. Oglądając jednak kolejne obrazy *Kniazia Igora*, nie odczuwamy

tych psychologicznych uproszczeń. Najważniejsza jest muzyka, niemal każdy jej fragment jest najwyższej próby. *Kniaź Igor* to zarówno najwspanialszy obraz choreograficzny w operze rosyjskiej (*Tańce połowieckie*), ale również urzekające arie wszystkich postaci i wielkie sceny chóralne. Jest tu bogactwo melodii, rytmów i barw, wywiedzionych z ludowej tradycji rosyjskiej.

Na scenach polskich *Kniaź Igor* nie pojawia się często. W Operze Wrocławskiej wystawiono go raz, premiera odbyła się 16 lipca 1966 roku, kierownictwo muzyczne sprawował Adam Kopyciński, reżyserował Marek Okopiński, autorką scenografii była Zofia Wierchowicz. Recenzenci chwalili sceny zbiorowe oraz wykonawców partii tytułowej, którą na zmianę śpiewali Piotr Ikowski i Bernard Nowacki. Do 1971 roku spektakl zagrano 83 razy, ale w tamtym czasie znacznie większym powodzeniem cieszył się w kraju *Kniaź Igor,* którego na otwarcie Teatru Wielkiego w Łodzi – 20 stycznia 1967 roku – przygotował Zygmunt Latoszewski. Autorem inscenizacji i reżyserii był Roman Sykała, a zachwyt wzbudziła scenografia Mariana Stańczaka. Spektakl odniósł taki sukces, że uruchomiono specjalne pociągi ze stolicy do Łodzi dla widzów, pragnących obejrzeć *Kniazia Igora.*

W 1989 roku w Teatrze Wielkim w Warszawie operę Borodina wystawili: Robert Satanowski (kierownictwo muzyczne), Laco Adamik (reżyseria) i Barbara Kędzierska (scenografia). Inscenizacja była z powodzeniem prezentowana w Paryżu. W 1990 roku *Kniaź Igor* pojawił się na afiszu Teatru Wielkiego w Poznaniu, przygotowany przez Jana Kulaszewicza, Sławomira Żerdzickiego i Mariana Kołodzieja, a w 1994 roku Aleksander Tracz oraz reżyser i scenograf Guram Meliwa wystawili *Kniazia Igora* w Teatrze Wielkim w Łodzi.

MUSIC IN LIFE OF A DECENT MAN

Russian chemist Dmitri Mendeleev (we all had to swot his table of elements) said: "He would have achieved much better results in the field of chemistry and would be much more useful to science, if only music didn't distract him" – about Alexander Borodin. Pyotr Tchaikovsky, on the other hand, claimed: "Chemistry Professor has talent, even a significant one, he is wasting it, though".

Alexander Borodin was not able to abandon one of those differing worlds, to fully focus on one of them. Therefore composing of his lifetime – opera *Prince Igor* – took him over 18 years and still he didn't manage to finish it.

SON OF A PRINCE OR OF A BUTLER

Duality of roles has been attributed to Borodin since his birth. Luka Stepanovich Giedianov (Gedevanishvili) was his father, and mother – Evdokia Konstantinovna Antonova. Born on 12th of November 1833, Alexander was her unlawful son, with Profiry Borodin, prince's butler, inscribed in his metric as his father. Evdokia was 24 years old, prince was almost 60, he had a young wife, but his marriage wasn't successful. That may have been the reason why he took care of his descendant, and offered a tenement house and a husband – army doctor – to his mother. Little Alexander raised in a ducal family, he called Evdokia "auntie", because a word "mother" was reserved for Porfiry's wife. According to law, as a villain peasant's son he was a servant of his natural father; the prince, however, absolved him from serfdom and ensured a thorough home education. After prince's death in 1843, Borodin's mother became responsible for tutelage. Alexander Borodin passed the high school exams as an extramural student without problems, he spoke French, German, English and Italian, he was passionate with chemistry. Officially his peasant's provenance made it impossible for him to begin academic education, Evdokia, however, arranged merchant's papers for her son so that he could join the Medical University in Petersburg.

In 1856 he began medical practice in a hospital, but two years later he defended a doctoral dissertation in chemistry and decided to devote himself to scientific research. He represented

Russian science repeatedly on international congresses, worked in laboratories in Germany, France or Italy, his organic chemistry lectures were fairly popular, and his discoveries set the direction of research for the future production of plastic. In 1864 he was named full professor, ten years later he took over the chemistry department of the Medical University in Petersburg. Philanthropic activity took a lot of his time as well, his favourite child were, unique in Europe, female medical courses, that he co-funded in 1872.

ONE FROM A HANDFUL

Alexander Borodin's parents took care of his musical education as well; he started playing flute at the age of seven, after that piano and cello. As a teenager he was composing piano music, even chamber music, however he did not take it seriously. In adult life he claimed, that "a decent man does not practise love or music professionally", he did, however, play home concerts, and learned how to compose from German textbooks. His early compositions were the evidence, that he patterned after masters: Bach (Sonata for a cello and a grand piano), Haydn (Quartet D-dur), Schubert (grand piano Quintet) and Mikhail Glinka (stringed Trio, first songs).

A crucial moment was the meeting of Mily Balakiriev in 1862, who assembled many talented amateur musicians around him, like lieutenant Modest Mussorgsky, a military engineer Cezar Cui, a navy officer Nikolai Rimsky-Korsakov and Alexander Borodin – a doctor and a chemist. Well musically educated Balakiriev was an authority for them, he introduced them to the arcane of composition, but most of all taught them the ideas of Russian national music, based on melodies of folk songs, independent of Western influence. Its precursors are said to be Mikhail Glinka and Alexander Dargomyzhsky. Vladimir Stasov should be added to that list, as he followed the actions of young composers. After the premiere of Glinka's Ruslan and Ludmila in Prague 1866 he wrote, that the composers following in his footsteps are a small, but already "a mighty handful". That epithet eventually went down in history of music.

"Alexander Porfiryevich was literally transformed musically, he grew up by two heads, gained something original in a higher degree, something Borodin – like – noticed in the end of 1862 his fiancée, a pianist Ekaterina Protopopova, who he married a year later – the effects of the recently formed acquaintance proved to be fabulous, what staggered me". "I think I was the

first man – wrote Balakiriev – assuring him, that composition is his real calling". Members of The Mighty Handful were not, however, linked by common ideological manifests and declarations. Their paths split relatively quickly, even though the friendship bonds remained. "As long as we all were in the eggs under the broody chase (which I understand as following in Balakiriev's footsteps), we all were more or less similar – mentioned Borodin – as soon as the eggs hatched they started to grow feathers. Feathers of each and every single one of us grew, out of necessity different, and when the wings grew, each of us flew where our nature called us".

COMPOSING IN SICKNESS

The proof of Borodin "hatching out" is Symphony I, created in a second half of the sixties. He asked Stasov for help, because he had dreamed of an opera. Plans began to specify during one April evening in 1869 while a discussion in a saloon of Glinka's sister – Ludmila Shestakova – took place. "That night I excogitated a theme for an opera originating from *The Tale of Igor's Campaign*" – recalled Stasov – I thought it contains the elements required for the talent and artistic nature of Borodin's: wide epic motives, nationality, variety of characters, drama. East in manifold aspects. In the morning of 20th of April the screenplay was ready". Borodin answered immediately: „That theme stole my heart. Will I stand up to it, though? I do not know. When you are afraid of the wolves, do not go to the woods. I will give it a try".

So he started studying historical-literary materials, in summer 1869 he sketched the first number – Yaroslavna's dream from act I (which will be transformed later on), than Konchakovna's aria and *Polovstian march.* In the begging of 1870 there was a break, Borodin had doubts, he changed the libretto. When Stasov became worried about so much written material going to waste, Borodin responded: "It all will be included in my Symphony II". And he did actually start composing it. He did not return to *Prince Igor* until 1874 and that is when a lot of music was composed, including famous *Polovtsian dances.* For next several years the opera started to take shape. "Because of various scientific and academic cases and activities, different commissions, committees and sessions there was almost no time for music – as the composer explained. – When I get so sick, that I don't leave home and I can't take care of "serious" issues, when I get excruciating headaches, when my eyes water and every few minutes I have to reach to my pocket for a tissue – only then can I find time for music".

"There were so many requests for the kindest Borodin, to instrument some fragments for the concert – wrote Rimsky-Korsakov. – We could not wait to see the instrumentation of Polovstian dances and a final choir". To encourage Borodin, the dances were interposed into the program of a concert in Petersburg during winter 1879, but its instrumentation had to be finished in a hurry by Borodin, Rimsky-Korsakov and Anatoly Lyadov. The composer was covering score's papers in a gelatine, so that a pencil wouldn't rub and then hang them on a string to dry them as fast as possible. In the summer 1883 the text and the prologue music for *Prince Igor* came into being, and friends thought that the final is close. There were months coming by, however, and *Prince Igor* still did not have an overture, and one of the acts was still in outlines.

When on 27th of February 1887 Borodin suddenly died during a carnival party in Petersburg, Rimsky-Korsakov decided to finish *Prince Igor*, and Alexander Glazunov, a young composer, became his assistant. Throughout 18 years Borodin finished around one-third of a material, including key scenes (arias of Prince of Galich and Yaroslavna in act I, arias of Vladimir and Konchakovna in act II, Yaroslavna's lament or the final of act IV). However, there was much more left to do, so Rimsky-Korsakov started orchestrating and filling in gaps of first, second and fourth act. Glazunov obliged himself to create a non-existing overture and act III, in which the only part written by Borodin is an early Polovtsian march. Besides, that is the worst fragment of *Prince Igor*. As far as the overture is an accurate interpretation of Borodin's musical language, Glazunov in act III does not arouse enthusiasm and is excluded in many stage adaptations partially or as a whole.

HISTORICAL FRESCO

In 20th century a musicologist Pavel Lamm began to examine the handwriting of *Prince Igor*. He discovered that Rimsky-Korsakov with Glazunov rejected around 1700 numbers composed by Borodin. In nineties, on Valery Giergiev's initiative, those fragments were instrumented, and he recorded and staged a full version in The Mariinsky Theatre, it didn't stay in the repertoire, though. There was no need for that anyway, as *Prince Igor*, since the world premiere in Petersburg in 1890 has been appreciated by the audience. And to this day it is a masterpiece of epic opera, based on historical facts.

Książę Halicki | Projekt kostiumu autorstwa Barbary Kędzierskiej
Prince of Galich | Costume design by Barbara Kędzierska

All of its main characters and events are authentic. On 23rd of April 1185 Igor, prince of Novogrod-Seversky, being envious of Kiev's prince Swiatoslav military triumph over the Cumans, decided to attack in order to defeat the invaders. Even though he did not fear a solar eclipse, he had lost the battle and together with son Vladimir was taken captive. The Cumans did not limit his freedom, but one night, when guards fell asleep, he ran away and wandered 11 days home, to his wife Yaroslavna and her brother. In 1187 Vladimir came back to Putyvl with Konchakovna, and Igor organized them a wedding. Those events were described in *The Tale of Igor's Campaign*, one of the oldest monuments of the Russian literature. Researchers argue, however, whether this art piece was really written in the end of 12th century; nevertheless it does contain a valuable picture of this epoch. And Borodin, while working on *Prince Igor*, expanded Stasov's idea by not only basing it on *The Tale of Igor's Campaign*, but also other historical resources.

Prince Igor by Borodin is often compared to *Boris Godunov* by Mussorgsky, both artists, however, having similar thoughts on artistic field, went by their own paths. Mussorgsky created a Shakespearian-like tragedy. Showing mechanisms of history, a tragedy of a man entangled in power, he looked into characters' souls, whereas *Prince Igor* is a fresco, consisting of many vivid pictures. An example of the title characters proves, that Borodin does not deepen the psychological sketches of characters. Title part's failure tragedy and humiliation in slavery were showed rather cursorily. He did not deepen Vladimir's dilemma, who had to betray his homeland for the beloved, and Konchakovna's love easily earned an acceptance of her father. Nevertheless while watching further scenes of *Prince Igor* we do not recognize those psychological simplifications. Music is of an utmost importance, all fragments are of the highest quality. *Prince Igor* is not only the most magnificent choreographic piece in Russian opera (*Polovtsian Dances*), but also contains fascinating arias of all characters and great choral scenes. There is an abundance of melodies, rhythms and colors deriving from Russian people's tradition.

Prince Igor didn't appear on Polish stages too often. It was staged once in The Wrocław Opera, the premiere took place on 16th of July 1966, Adam Kopyciński was responsible for music directorship, Marek Okopiński directed, and set design was created by Zofia Wierchowicz.

Reviewers appreciated group scenes and title part's soloists, which Piotr Ikowski and Bernard Nowacki sang by turns. Till 1971 the show was played 83 times, but back then *Prince Igor* staged during the opening of The Grand Theatre in Łódź on 20th of January 1967 and prepared by Zygmunt Latoszewski was much more appreciated. Staging's author and director was Roman Sykała, and Marian Stańczak's set design aroused admiration. The drama was such a success, that special trains were arranged from the capital city to Łódź for spectators anxious to see *Prince Igor*.

In 1989 in The Grand Theatre in Warsaw Borodin's opera was staged by: Robert Satanowski (musical direction), Laco Adamik (stage direction) and Barbara Kędzierska (set design). The staging was successfully presented in Paris. In 1990 *Prince Igor* was in the repertoire of The Grand Theatre in Poznań, prepared by Jan Kulaszewicz, Sławomir Żerdzicki and Marian Kołodziej, and in 1994 Aleksander Tracz and both director and set designer Guran Meliwa staged *Prince Igor* in The Grand Theater in Łódź.

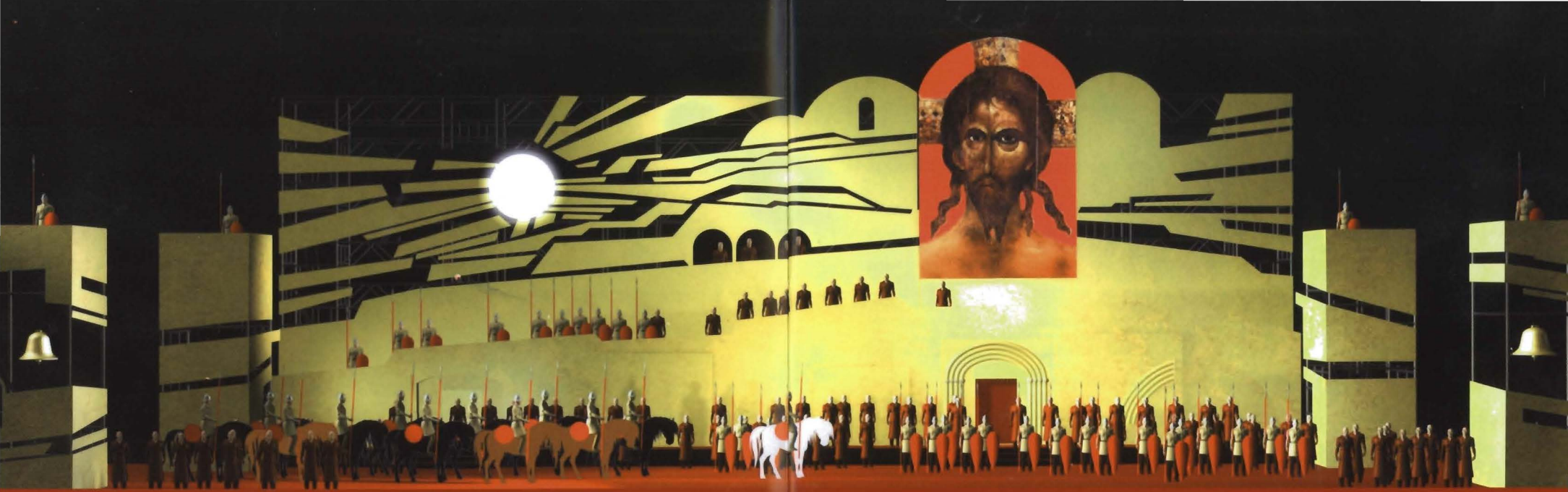

Projekty scenografii wrocławskiej premiery *Kniazia Igora* autorstwa Barbary Kędzierskiej
Stage design of Wrocław premiere of *Prince Igor* by Barbara Kędzierska

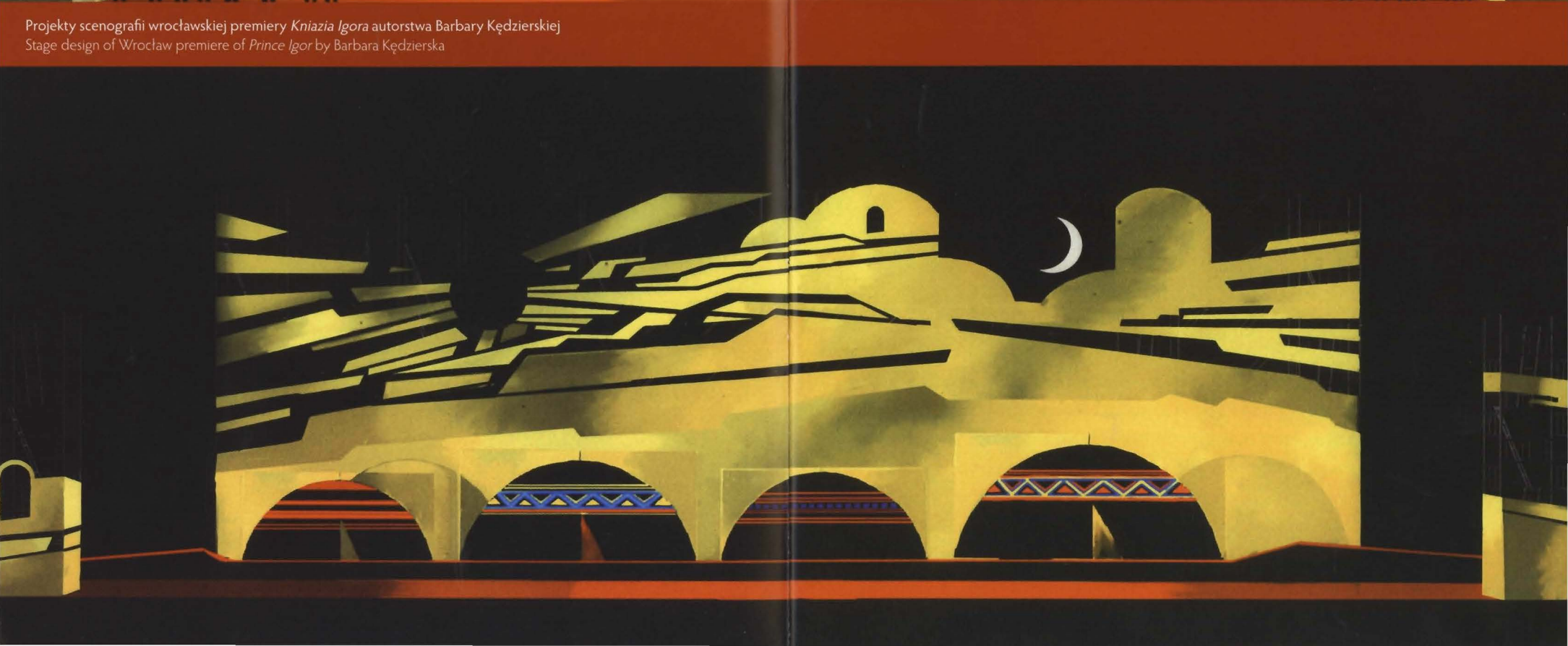

KNIAŹ IGOR. LIBRETTO

JACEK MARCZYŃSKI

PROLOG

Przed cerkwią w Putywlu, rok 1185. Lud zgromadził się, by pożegnać Kniazia Igora, który z synem Władimirem rusza przeciw Połowcom. W domu zostaje księżna Jarosławna i jej brat, książę Halicki, który ma sprawować władzę na czas nieobecności władcy. Niespodziewanie Putywl ogarnia mrok. Zaćmienie słońca mieszkańcy biorą za zły znak, ale Igor nie zmienia planów. Grajkowie Skuła i Jeroszka postanawiają odłączyć się od wojska i zostać u księcia Halickiego. Bojarzy i lud życzą Kniaziowi zwycięstwa.

AKT I

Na dworze księcia Halickiego. Korzystając z przedłużającej się nieobecności Igora, Halicki organizuje ciągłe zabawy, usługują mu Skuła i Jeroszka. Dziewczęta z Putywla proszą księcia, by uwolnił ich towarzyszkę porwaną z jego rozkazu. Halicki odmawia, zamierza ją uczynić jedną ze swych żon. Brutalnie wypędza dziewczęta, pomagają mu Skuła i Jeroszka. Obawiają się, co prawda, Jarosławny, ale kompani zapewniają ich, że niedługo to Halicki zostanie władcą Putywla.

W komnatach Jarosławny. Księżna rozpacza nad swoim losem, nie ma wiadomości od męża. Dziewczęta proszą ją o pomoc, więc Jarosławna dopytuje się księcia Halickiego, gdzie jest porwana dziewczyna, ale on traktuje siostrę lekceważąco. Bojarzy przynoszą tragiczne wieści: armia Igora została pobita, a on wraz z synem dostał się do niewoli. Hordy Połowców zbliżają się do Putywla, dzwony biją na alarm. Jarosławna rozkazuje przystąpić do obrony miasta.

AKT II

Obóz Połowców. Połowieckie dziewczęta śpiewem zabawiają Konczakównę, córkę chana, ona wypatruje ukochanego Władimira, z patrolu wracają żołnierze. Zapada noc, syn Igora spotyka się z Konczakówną, którą pokochał. Obiecuje, że się z nią ożeni, ale schadzkę przerywa Kniaź Igor. Czuje się pokonany i upokorzony. Prosi Boga o pomoc, wspomina żonę. Nawrócony na chrześcijaństwo Połowiec Owłur chce pomóc mu w ucieczce, ale Igor jest zbyt dumny, aby na to przystać. Chan Konczak oferuje mu natomiast konia, namiot, najpiękniejszą niewolnicę, a nawet wolność, pod warunkiem, że nie rozpocznie z nim walki. Igor jednak po to chce odzyskać wolność, by pokonać Połowców. Wezwane przez Konczaka niewolnice rozpoczynają taniec, dołączają do nich wojownicy.

AKT III

W obozie połowieckim. Kniaź Igor postanawia uciec, korzystając z pomocy Owłura. Władimir nie potrafi rozstać się z ukochaną. Konczakówna wszczyna alarm, ale Igor zdążył zbiec. Połowcy chcą zabić Władimira, chan daruje mu życie i zgadza się na jego związek z córką. Skazuje jednak na śmierć tych, którzy mieli strzec Kniazia Igora.

AKT IV

Na murach Putywla. Jarosławna prosi Dniepr, którym Igor ruszył na wyprawę, by zwrócił jej męża. W oddali widzi dwóch jeźdźców, jeden z pewnością jest Połowcem, ale drugi wygląda jak książę. To rzeczywiście Igor. Małżonkowie padają sobie w ramiona. Skuła i Jeroszka postanawiają uderzyć w dzwony i zawiadomić Putywl o powrocie Kniazia. Szczęśliwy lud pozdrawia Igora i Jarosławnę.

PRINCE IGOR. LIBRETTO

PROLOGUE

Before an orthodox church in Putyvl, year 1185. People assembled to say goodbye to Prince Igor, who together with his son Vladimir set out on a campaign against the Cumans. Duchess Yaroslavna stays at home with her brother, the Prince of Galich, who is supposed to reign while the king is absent. Unexpectedly Putyvl is engulfed in darkness. Inhabitants take solar eclipse for a bad sign, but Igor does not change his plans. Gudok-players Skula and Yeroshka decide to hive off the army and stay with the Prince of Galich. Boyars and people wish the Prince to be victorious.

ACT I

The Prince of Galich's manor. Taking advantage of prolonging absence of Igor, Vladimir keeps on arranging receptions, Skula and Yeroshka are serving him. Girls from Putyvl ask the Prince to release their companion abducted on his order. Prince refuses, he plans to make her one of his

wifes. He brutally expels the girls, Skula and Yeroshka help him. Although they fear Yaroslavna, companions assure them, that soon Prince will be a ruler of Putyvl.
Yaroslavna's chambers. The duchess grieves her fate, she got no messages from her husband. Girls ask her for help, so Yaroslavna inquires Prince of Galich on the whereabouts of the abducted girl, he treats his sister with disrespect, though. Boyars bring tragic news: Igor's army has been defeated, he and his son were taken captive. The Cuman hordes are approaching Putyvl, bells toll for alarm. Yaroslavna commands to defend the city.

ACT II

The camp of the Cumans army. The Cuman girls sing to entertain Konchakovna, khan's daughter, she keeps an eye out for her beloved Vladimir, soldiers return from a patrol. The night comes, Igor's son meets with Konchakovna, who he fell in love with. He promises to marry her, but their meeting is interrupted by Prince Igor. He feels defeated and humiliated. He asks God for help, reminisces his wife. Ovlur, a converted for Christianity Cuman, wants to help him escape, but Igor is too proud to accept such a proposition. Khan Konchak offers him a horse, a tent, the most beautiful slave or even freedom, on the condition that he will not start fighting with him. Igor, however, wants to regain his freedom in order to defeat the Cumans. Slaves summoned by Konchak begin dancing, warriors join them.

ACT III

TIn the Cumans camp. Prince Igor decides to run away with help provided by Ovlur. Vladimir can not part with his beloved. Konchakovna sets an alarm, but Igor manages to escape. The Cumans wants to kill Vladimir, khan spares his life and agrees for a marriage with his daughter. Nevertheless he sentences to death those, who were supposed to guard Igor.

ACT IV

On the walls of Putyvl. Yaroslavna asks Dnieper, with whom Igor set on a journey, to return her husband. She sees two raiders in the distance, one of them is certainly the Cuman, but the other one looks like the Prince. That is in fact Igor. Spouses fall into their arms. Skula and Yeroshka decide to ring the bells and alert Putyvl about a return of the Prince. Happy people greet Igor and Yaroslavna.

Jarosławna | Projekt kostiumu autorstwa Barbary Kędzierskiej
Yaroslavna | Costume design by Barbara Kędzierska

Sinfruk-OW-program-k.job [11/04/2011] ARKUSZ: 3 [1] [4x4 na obracanie]

realizatorzy i soliści

producers & soloists

KIEROWNICTWO MUZYCZNE, DYRYGENT | MUSICAL DIRECTION, CONDUCTOR

EWA MICHNIK

Od 1995 r. dyrektor naczelny i artystyczny Opery Wrocławskiej. Pracownik naukowy Akademii Muzycznej w Krakowie z tytułem profesora zwyczajnego. W swoim dorobku artystycznym ma blisko 100 premier operowych, koncerty symfoniczne, prawykonania, filmy telewizyjne, nagrania płytowe i radiowe.

Od 1997 r. z zespołem Opery Wrocławskiej przygotowała w Hali Stulecia oraz we wrocławskich plenerach 29 superwidowisk operowych, które obejrzało blisko sześćset tysięcy widzów. W latach 2003-2006 zrealizowała na scenie Hali Stulecia wielki dramat muzyczny Ryszarda Wagnera *Pierścień Nibelunga*. Jest drugą kobietą na świecie i pierwszą Europejką, która dyrygowała całością tetralogii mistrza z Bayreuth.

Jest pomysłodawczynią zainaugurowanego w 2008 r. biennale – Festiwalu Opery Współczesnej, który prezentuje najciekawsze zjawiska z zakresu współczesnej sztuki operowej.

Laureatka wielu wyróżnień, m.in.: Wrocławskiej Nagrody Muzycznej (2000, 2003, 2006, 2008), Złotego Medalu „Zasłużony Kulturze Gloria Artis" (2005), Nagrody Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dziedzinie muzyki (2007), nadanego przez Prezydenta Republiki Federalnej Niemiec Horsta Koehlera Krzyża Zasługi na Wstędze Orderu Zasługi Republiki Federalnej Niemiec (2007), Złotego Fryderyka za całokształt twórczości (2008), nagrody Polskiej Złotej Muzy (2008), Fryderyka w kategorii „Album roku" za nagranie DVD wrocławskiego *Króla Rogera* K. Szymanowskiego pod kierownictwem muzycznym Ewy Michnik (2009), Złotego Orfeusza: Nagrody im. Arturo Toscaniniego, przyznawanej przez Académie Du Disque Lyrique w Paryżu (2010), Śląskiej Nagrody Kulturalnej (2010) i Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski (2010).

Since 1995 she is performing the function of general and artistic director of The Wrocław Opera. Member of the academic staff at the Academy of Music in Kraków, with the title of Professor Ordinarius. Her artistic output encompasses almost 100 opera premieres, symphony concerts, first performances, films made for television, and recordings, including for radio.

Since 1997 she has, with The Wrocław Opera team, prepared 29 opera super-productions at Centennial Hall and open-air, that have been watched by an audience of nearly six hundred of thousands. In the years 2003-2006 she brought to Centennial Hall stage the great musical drama by Richard Wagner that is *Der Ring des Nibelungen*. She is the second woman in the world, and the first in Europe who has conducted the whole of the Wagnerian tetralogy.

Ewa Michnik is an originator of Biennale – Festival of Contemporary Opera, inaugurated in 2008. The festival presents the most interesting phenomena of the modern operatic art.

Ewa Michnik has been honoured with many awards, a.o.: the Wrocław Music Prize (2000, 2003, 2006, 2008), the Gold Gloria Artis Medal for Service to Culture (2005), the annual Minister of Culture and National Heritage Award in the field of music (2007), the Cross of the Order of Merit of the Federal Republic of Germany, given by President of the Federal Republic of Germany Horst Koehler (2007), the Gold Fryderyk for the whole of her work (2008), the Polish Golden Muse (2008), the Fryderyk in the Album of the Year category for the DVD recording of the Wrocław performance of *King Roger* by Karol Szymanowski, which was given under the music directorship of Ewa Michnik (2009), an Orphée d'Or, the Arturo Toscanini Award, presented by the Académie Du Disque Lyrique in Paris (2010), the Silesian Cultural Prize (2010) and the Commander's Cross of The Order of Polonia Restituta (2010).

INSCENIZACJA I REŻYSERIA | STAGE DESIGN

LACO ADAMIK

Absolwent Wydziału Filmowego Akademii Sztuk w Pradze. Reżyser telewizyjny, teatralny, operowy i filmowy. Od 2008 r. główny reżyser Opery Krakowskiej. Reżyseruje w teatrach operowych w Polsce i na świecie. Współpracował m.in. z warszawską Operą Narodową, Operą Wrocławską, Teatrem Wielkim w Łodzi, Operą Śląską w Bytomiu, Operą Novą w Bydgoszczy, a także belgijską Operą Royal de Wallonie Liége, Musiktheater w Dortmundzie czy słowacką Štátną Operą w Bańskiej Bystrzycy.

Artysta zrealizował wiele spektakli telewizyjnych, posiada również w swoim dorobku filmy: *Wsteczny bieg*, *Cham*, *Mężczyzna niepotrzebny!* oraz serial telewizyjny *Crimen*. Jest reżyserem koncertów i festiwali, m.in. Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu, Międzynarodowego Festiwalu Piosenki w Sopocie oraz wielu edycji Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu.

Za realizacje telewizyjne, filmowe, teatralne i operowe reżyser otrzymał wiele wyróżnień, m.in.: Złotą Tarczę – Rzym za Teatr Telewizji *Król Edyp* i Nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za najlepszy polski spektakl Teatru Telewizji *Przybysz z Narbony* J. Stryjkowskiego. Do jego najważniejszych produkcji z ostatnich lat należą: *Diabły z Loudun* (Penderecki) i *Carmen* (Bizet) w Operze Krakowskiej, *Halka* (Moniuszko) i *Chopin* (Orefice) w Operze Wrocławskiej oraz *Dwa słowa* (Moniuszko, Tansman) w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie.

He graduated from the Film Faculty at the Academy of Performing Arts in Prague. Television, theatre, opera and film director. Since 2008 he is performing the function of chief director of Kraków Opera House. He has directed plays for opera theatres in Poland and abroad, working a.o. with the Warsaw National Opera House, Wrocław Opera House, Grand Theatre in Łódź, Silesian Opera House in Bytom, Opera Nova in Bydgoszcz and the Belgian Opera Royal de Wallonie Liége, Musiktheater in Dortmund or the Slovakian Štátna Opera in Banska Bystrica.

The artist has made a number of television performances and worked at production of such films as: *Reverse Gear*, *The Lout*, *Man Unnecessary!* and the television series *Crimen*. He has directed various concerts and festivals including the Polish Song Festival in Opole, the International Song Festival in Sopot and several Stage Song Reviews in Wrocław.

Laco Adamik has been awarded many prizes for television, film, theatre and opera creations, including the Gold Shield Award – Rome for the Television Theatre staging of *Oedipus the King*, the Minister of Culture and National Heritage Award for the best Television Theatre staging of *The Visitor from Narbonne* by J. Stryjkowski. His most important recent pieces of work include *Devils of Loudun* (Penderecki) and *Carmen* (Bizet) for Opera House in Kraków, *Halka* (Moniuszko) and *Chopin* (Orefice) for Opera House in Wrocław and *Two Words* (Moniuszko and Tansman) for Grand Theatre – National Opera in Warsaw.

BARBARA KĘDZIERSKA

Absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Projektuje scenografię i kostiumy do przedstawień operowych, baletowych, teatralnych i telewizyjnych. Współpracowała m.in. z Teatrem Wielkim – Operą Narodową, warszawskim Teatrem Wielkim, Operą Krakowską, Teatrem Wielkim w Łodzi, Operą Nova w Bydgoszczy, Operą Śląską w Bytomiu, Teatrem Starym w Krakowie i Teatrem Powszechnym w Warszawie.

Autorka realizacji scenograficznych do koncertów i festiwali, m.in. Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu, Międzynarodowego Festiwalu Piosenki w Sopocie oraz wielu edycji Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu.

Współpracując z Teatrem Telewizji, artystka stworzyła scenografię do takich spektakli, jak *Król Edyp* (Sofokles), *Przybysz z Narbony* (Stryjkowski), *Żegnaj, laleczko* (Chandler), *Borys Godunow* (Puszkin) czy *Don Carlos* (Schiller). Jest laureatką licznych nagród za realizacje telewizyjne, m.in. za wspomnianego *Przybysza z Narbony*.

Do najważniejszych realizacji Barbary Kędzierskiej z ostatnich lat należą projekty scenografii do *Diabłów z Loudun* (Penderecki) dla Opery Krakowskiej, *Halki* (Moniuszko) dla Opery Wrocławskiej, *Toski* (Puccini) dla Opery Novej w Bydgoszczy, Opery Krakowskiej, Teatru Wielkiego w Poznaniu, *Chopina* (Orefice) dla Opery Wrocławskiej i *Carmen* (Bizet) dla Opery Krakowskiej.

She graduated from the Academy of Fine Arts in Warsaw and has been designing scenography for opera, ballet, theatre and television performances. She has cooperated a.o. with Teatr Wielki – Polish National Opera, Grand Theatre in Warsaw, Opera House in Kraków, Grand Theatre in Łódź, Opera Nova in Bydgoszcz, Silesian Opera House in Bytom, Old Theatre in Kraków and Powszechny Theatre in Warsaw. She has created a number of scenographies for concerts and festivals including the Polish Song Festival in Opole, International Song Festival in Sopot and many Stage Song Reviews in Wrocław.

Cooperating with the Television Theatre, Kędzierska has worked out set designs for such spectacles as *Oedipus the King* (Sophocles), *The Visitor from Narbonne* (Stryjkowski), *Farewell, My Lovely* (Chandler), *Boris Godunov* (Pushkin) or *Don Carlos* (Schiller). She has been awarded many prizes for television performance creations, including mentioned spectacle, *The Visitor from Narbonne*.

The most important of her recent pieces of work include designs of scenography for *Devils of Loudun* (Penderecki) for Opera House in Kraków, *Halka* (Moniuszko) for Opera House in Wrocław, *Tosca* (Puccini) for Opera Nova in Bydgoszcz, Opera House in Kraków, Grand Theatre in Poznań, *Chopin* (Orefice) for Opera House in Wrocław and *Carmen* (Bizet) for Opera House in Kraków.

IRINA MAZUR

Wybitna ukraińska choreografka i reżyserka. W 1981 r. z wyróżnieniem ukończyła Średnią Szkołę Kultury we Lwowie w specjalizacji choreograf, jest również absolwentką specjalności reżyserskiej Instytutu Kultury w Równem (1992).

W 1986 r. założyła własny zespół baletowy „Życie", który prowadzi jako kierownik i choreograf. Jej grupa dwukrotnie reprezentowała Ukrainę w Konkursie Piosenki Eurowizji. Towarzyszyła na scenie ukraińskiej piosenkarce Rusłanie, która w 2004 r. w Stambule zdobyła Grand Prix festiwalu. Z projektami Rusłany – „Guculski Projekt", „Wild Dances", „Amazon" i „Wild Energy", Irina Mazur gościła w ponad czterdziestu krajach świata. Zespół „Życie" wystąpił również w opracowanej przez artystkę choreografii podczas ceremonii wręczania nagród „World Music Awards" w Las Vegas.

W 2008 r. grupa Iriny Mazur zdobyła nagrodę dla najlepszego współczesnego zespołu tanecznego Ukrainy. W 2011 r. artyści odbyli tournée po Europie, odwiedzając Rumunię, Bułgarię, Rosję, Niemcy i Cypr. W najbliższych planach zespołu są występy w Stanach Zjednoczonych, m.in. w Nowym Jorku, Waszyngtonie i w Chicago.

Irina Mazur już dwukrotnie współpracowała z Operą Wrocławską. Stworzyła oprawę choreograficzną megawidowiska operowego *Napój miłosny* G. Donizettiego, wystawionego w 2007 r. na wrocławskiej Pergoli. Jest również autorką brawurowej, entuzjastycznie przyjętej przez publiczność choreografii do wystawionej przez Operę Wrocławską w 2005 r. *Halki* S. Moniuszki. Premiera spektaklu uświetniła obchody 60-lecia sceny operowej we Wrocławiu, będąc jednocześnie pierwszą inscenizacją, zrealizowaną w Operze Wrocławskiej po dziesięcioletnim remoncie.

Outstanding Ukrainian choreographer and director. In 1981 she graduated from the Culture College in Lviv with a distinction in choreography. She also graduated from the directing specialization of the Institute of Culture in Rivne (1992).

In 1986 she established her own ballet group called "Life", working as a manager and choreographer. Her group represented Ukraine twice in the Eurovision Song Contest. The crew assisted Ruslana, an Ukrainian singer, who won the contest in Istanbul in 2004. Irina Mazur and her group toured over forty countries with Ruslana's projects – "Hutsul Project", "Wild Dances", "Amazon" and "Wild Energy". The "Life" group also performed a choreography created by the artist during the "World Music Awards" ceremony in Las Vegas.

In 2008 Irina Mazur's team received an award for the best contemporary dance group in Ukraine. In 2011 her crew toured Europe visiting Romania, Bulgaria, Russia, Germany and Cyprus. The group's plans for the immediate future include performing in the United States, a.o. in New York, Washington and Chicago.

Irina Mazur has already worked twice for Wrocław Opera House. She created choreography for an opera megaproduction *L'elisir d'amore* by G. Donizetti, shown in the Pergola in Wrocław in 2007. She is also the author of the innovative choreography for S. Moniuszko's *Halka* staged in Wrocław Opera House in 2005 and enthusiastically welcomed by the audience. The performance premiere added splendour to the celebration of the 60th anniversary of the operatic stage in Wrocław, and it was also the first staging in Wrocław Opera House after ten years of reconstruction.

PRZYGOTOWANIE CHÓRU | CHOIR MASTER

ANNA GRABOWSKA-BORYS

Ukończyła z wyróżnieniem dyrygenturę chóralną oraz dyrygenturę symfoniczną i teorię muzyki w Akademii Muzycznej we Wrocławiu, a także Podyplomowe Studium Chórmistrzowskie przy Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Stypendystka Ministra Kultury i Prorektora Akademii Muzycznej; laureatka III nagrody oraz Nagrody Kierownika Katedry Chóralistyki AM we Wrocławiu na III Międzynarodowym Turnieju Dyrygentury Chóralnej „W stronę polifonii" we Wrocławiu.
Założycielka i dyrygent Chóru „Ars Cantandi" Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, z którym prowadzi ożywioną działalność koncertową oraz zdobywa nagrody na konkursach i festiwalach w Polsce i za granicą. Pracuje także jako nauczyciel kształcenia słuchu oraz zespołów w Szkole Muzycznej I st. im. Grażyny Bacewicz we Wrocławiu. Regularnie prowadzi warsztaty chóralne i metodyczne w zakresie doskonalenia techniki wokalnej.
Za swoją działalność otrzymała szereg nagród indywidualnych m.in. dla najlepszego dyrygenta festiwalu na IX Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Chóralnej w Barczewie, nagrody Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu za szczególne zasługi w promocji uczelni, trzykrotnie nagrodę dyrektora szkoły muzycznej za wyróżniającą pracę dydaktyczną.
Od grudnia 2009 jest dyrygentem chóru Opery Wrocławskiej, który przygotowała do premier: *Czarodziejski flet* W. A. Mozarta (2009), *Chopin* G. Oreficego (2010), *Borys Godunow* M. Musorgskiego (2010), *Turandot* G. Pucciniego (2010), *Legendy o Maryi* B. Martinů (2010), *La libertà chiama la libertà* E. Knapika (2010), *Joanna d'Arc* G. Verdiego (2011), *Parsifal* R. Wagnera (2011), *Don Giovanni* W. A. Mozarta (2011).

Anna Grabowska-Borys – conductor, teacher – she graduated Music Academy in Wroclaw (choral and orchestral conducting, theory of music) and Post-Graduate Study at Music Academy in Bydgoszcz (choral conducting). Scholarship holder of the Ministry of Culture and Vice-Rector of the Academy of Music; winner of third prize and the prize Head of the Department, Wroclaw Medical University Choir at the Third International Tournament Choral Conducting "Towards Polyphony" in Wrocław.
Founder and conductor of "Ars cantandi" Choir at University of Economics which's awarded lots of prizes at polish and international choir competitions. Theory teacher and ensembles coach in Grażyna Bacewicz's Music School in Wroclaw. She regurally leads vocal and choral workshops.
She's been awarded many individual prizes for artistic activity: Rector of Wroclaw University of Economics Award for special deserts for promoting university, Director of Music School Award for prominent didactical activity, awards for the best choral conductor at choral competitions.
From January 2010 she became a chief of Wroclaw Opera Choir, which she prepared for many premieres: W. A. Mozart's *Die Zauberflöte* (2009), G. Orefice's *Chopin* (2010), M. Mussorgsky's *Boris Godunov* (2010), G. Puccini's *Turandot* (2010), B. Martinů's *Hry o Marii* (2010), Knapik's *La libertà chiama la libertà* (2010), G. Verdi's *Giovanna d'Arco* (2011), R. Wagner's *Parsifal* (2011), W. A. Mozart's *Don Giovanni* (2011).

realizatorzy
producers

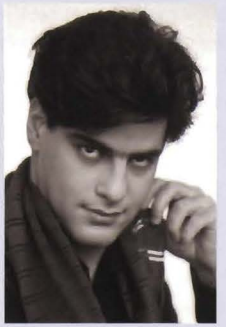

BASSEM AKIKI
Współpraca muzyczna
Musical cooperation

BOŻENA KLIMCZAK
Kierownik baletu
Ballet master

HANNA MARASZ
Asystent reżysera
Assistant director

ADAM FRONTCZAK
Asystent reżysera
Assistant director

© Charles C. Willig

MICHAŁ KOWALIK

baryton | baritone

Absolwent studiów aktorsko-wokalnych Akademii Muzycznej w Gdańsku oraz francuskiego Regionalnego Konserwatorium Muzyczno-Dramatycznego w Paryżu, Marsylii i Metzu. Gościł jako solista na wielu europejskich, głównie francuskich, scenach operowych. Do najważniejszych jego kreacji należą m.in. role: Escamilla w *Carmen* (Bizet) w Palais du Grand Large w St. Malo, tytułowego *Don Giovanniego* Mozarta w Théâtre l` Avant-scène et Théâtre de Poissy w Paryżu, Bartola w *Cyruliku sewilskim* (Rossini) w Cergy-Pontoise, Député Flamanda w *Don Carlosie* (Verdi) w paryskiej Operze Narodowej, Nilakanthy w *Lakmé* (Delibes) w Théâtre le Pin Galant w Bordeaux, tytułowej postaci *Eugeniusza Oniegina* (Czajkowski) w Studio Operowym w Genewie, Perboniego we współczesnej operze kameralnej *Cuore* (Carcano) w operach w Lille, Nantes i Angers.

Artysta występował również ze znakomitymi zespołami orkiestrowymi, m.in. Orkiestrą Północnej Normandii, Orkiestrą Filharmoniczną ze Strasburga oraz Orkiestrą i Chórem UNESCO. Współpracował z takimi dyrygentami takimi, jak T. Currentz, T. Hengelbrock, R. Araujo, N. Krauze, B. Campanella.

W planach artystycznych Michała Kowalika na 2012 r. są m.in. role Barona Scarpii w *Tosce* (Puccini) w Théâtre le Pin Galant w Bordeaux oraz Escamilla w *Carmen* w ramach tournée z paryską Opéra Sud.

Graduated from acting and vocal studies at the Academy of Music in Gdańsk and the French Regional Conservatory of Music and Drama in Paris, Marseille and Metz. He got a number of roles in European, mainly French, opera houses, including a.o.: Escamillo in *Carmen* (Bizet) in Palais du Grand Large in St. Malo, title role in *Don Giovanni* (Mozart) in Théâtre l` Avant-scène et Théâtre de Poissy in Paris, Bartolo in *The Barber of Seville* (Rossini) w Cergy-Pontoise, Député Flamand in *Don Carlos* (Verdi) in the Opéra National de Paris, Nilakantha in *Lakmé* (Delibes) in Théâtre le Pin Galant in Bordeaux, title role of *Eugene Onegin* (Tchaikovsky) in l'Opéra Studio in Geneva, Perboni in modern chamber opera *Cuore* (Carcano) in opera houses in Lille, Nantes and Angers.

The artist performed with outstanding orchestral groups, such as: North Normandy Orchestra, Philharmonic Orchestra from Strasburg and the UNESCO Choir and Orchestra. He has also worked with famous conductors including T. Currentz, T. Hengelbrock, R. Araujo, N. Krauze and B. Campanella.

Michał Kowalik's artistic plans for 2012 include the role of Baron Scarpia in *Tosca* (Puccini) in Théâtre le Pin Galant in Bordeaux and Escamillio in *Carmen* (tour with Opéra Paris Sud).

BOGUSŁAW SZYNALSKI

baryton | baritone

Absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego na Wydziale Filologicznym i Akademii Muzycznej w Krakowie na Wydziale Wokalnym. Był pierwszym barytonem Opery w Meiningen, solistą Opery Krakowskiej, a od 1995 do 2006 r. pierwszym barytonem w Teatrze Wielkim w Poznaniu. Wielokrotnie występował na scenie Opery Narodowej w Warszawie, z którą w 1994 r. wziął udział w tournée po Francji, Niemczech, Włoszech i Szwajcarii. Z Operą Poznańską występował m.in. w Danse Theater i Royal Theater w Hadze, Concertgebouw w Amsterdamie i Congrees Palais w Paryżu. Śpiewał gościnnie na licznych scenach świata, m.in. w Luksemburgu, Norymberdze, Berlinie, Heilbronn, Ostendzie, Carcasonne i wielokrotnie na Międzynarodowym Festiwalu w Xanten. W 1995 r. wziął udział w galowym koncercie Metropolitan Opera w Melbourne Concert Hall, w 1997 r. – w nowej produkcji *Strasznego dworu* w Shea's Performing Art's Center w Buffalo, w 1998 r. dał recital w Casino Theatre w Lille, a w 1999 r. kreował rolę Skarpiowa w światowej premierze opery *Galina* M. Landowsky'ego w Teatrze Wielkim w Poznaniu. Brał udział we wszystkich superprodukcjach Opery Wrocławskiej. Jest jedynym polskim barytonem, który ma w swoim repertuarze całość Wagnerowskiego *Pierścienia Nibelunga*. Odbył tournée z Operą Wrocławską na Tajwan oraz z Operą Narodową do Pekinu. Dwukrotny laureat Złotej Iglicy w 2004 i 2005 r. – nagrody publiczności przyznawanej z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru. Do najważniejszych ról, które wykreował w ostatnich latach we współpracy z Operą Wrocławską należą: Dulcamara (megaprodukcja operowa *Napój miłosny*, 2007), Borys Godunow (megaprodukcja operowa *Borys Godunow*, 2007), Jago (megaprodukcja operowa *Otello*, 2008), Dapertutto i Dr Miracle (*Opowieści Hoffmanna*, 2009), Giacomo (*Joanna d'Arc*, 2011) oraz Amfortas (*Parsifal*, 2011).

Graduated from the Jagiellonian University of Cracow (Filology Department) and Academy of Music in Cracow (Vocal Depart-ment). He was a first baritone at the Opera House in Meiningen, the soloist of the State Opera in Cracow, and from 1995 to 2006 a first baritone in The Grand Theatre in Poznań. He has regulary performed at the National Opera in Warsaw also touring in France, Germany, Italy and Switzerland. Together with the Grand Theatre from Poznań he performed at Danse Theater and Royal Theater in Hague, Concertgebouw in Amsterdam and Congrees Palais in Paris. As a guest artist he has sung at the various theatres all over the world – in Luxembourg, Berlin, Heilbronn, Ostenda, Carcassone and several times at the International Festival in Xanten. In 1995 he participated in Gala Concert at Melbourne Concert Hall with Metropolitan Melbourne Orchestra, in 1997 in new production of *The Haunted manor* (Moniuszko) at Shea's Performing Arts Center in Buffalo, in 1998 he gave the vocal recital at Casino Theater in Lille and in 1999 created the role Scarpiov at the world premiere of *Galina* opera by M. Landowsky at the Grand Theatre in Poznań. He has participated in all megaproductions of the Wroclaw Opera. He is the only Polish baritone who having in his repertoire the whole of Wagnerian tetralogy *Der Ring des Nibelungen*. He toured in Taiwan with The Wrocław Opera and to Beijing with the National Opera in Warsaw. He is a double prizewinner of the Złota Iglica Audience Award in 2004 and 2005. The most important roles, which he created in recent years for The Wrocław Opera are: Dulcamara (opera megaproduction *L'elisir d'amore*, 2007), Boris Godunov (opera megaproduction *Boris Godunov*, 2007), Jago (opera megaproduction *Otello*, 2008), Dapertutto and Dr Miracle (*Les contes d'Hoffmann*, 2009), Giacomo (*Giovanna d'Arco*, 2011) and Amfortas (*Parsifal*, 2011).

WŁADIMIR IGORIEWICZ | SYN IGORA Z PIERWSZEGO MAŁŻEŃSTWA Vladimir Igorevich | Igor's son from his first marriage

SERGEY DROBYSHEVSKY

tenor | tenor

Absolwent Białoruskiej Akademii Muzycznej w Mińsku. Laureat III Międzynarodowego Konkursu Śpiewaków Operowych im. Rimskiego-Korsakowa w Sankt Petersburgu (1998) oraz Międzynarodowego Konkursu Wokalnego w Budapeszcie (1998). W latach 1992-1998 należał do zespołu solistów Opery w Mińsku, od 2000 r. występuje jako solista w Teatrze Maryjskim w Petersburgu.

Artysta współpracował z licznymi europejskimi scenami operowymi, m.in. Operą Narodową w Budapeszcie, Łotewską Operą Narodową w Rydze, Operą w Heidelbergu, Operą w Klagenfurcie, a także teatrach w Lizbonie oraz włoskim Sassari. Brał udział w licznych festiwalach operowych, m.in. w Solurze (Szwajcaria), Manaus (Brazylia) i Antwerpii (Belgia).

Do najważniejszych kreacji w dorobku artysty należą m.in. role: Cavaradossiego w *Tosce* (Puccini), Edgara w *Łucji z Lammermooru* (Donizetti), Rudolfa w *Cyganerii* (Puccini), Andrzeja Chowańskiego w *Chowańszczyźnie* (Musorgski), Kniazia Szujskiego w *Borysie Godunowie* (Musorgski), Enza w *Giocondzie* (Ponchielli), Hoffmanna w *Opowieściach Hoffmanna* (Offenbach) oraz Don José w *Carmen* (Bizet). Drobyshevsky posiada w swoim repertuarze liczne kreacje Verdiowskie. Są to m.in.: tytułowy Don Carlos, Alfred w *Traviacie*, Cassio w *Otellu*, Radames w *Aidzie* i Manrico w *Trubadurze*.

W nadchodzącym sezonie Drobyshevsky wystąpi m.in. w operze w niemieckim Dessau, w rolach Kalafa w *Turandot* (Puccini) i Cania w *Pajacach* (Leoncavallo), a także w Teatrze Maryjskim – w kreacji Hrabiego Ryszarda Warwicka w *Balu maskowym* (Verdi).

Graduate from the Belarusian Academy of Music (Minsk). He was a prize-winner at the III International Rimsky-Korsakov Young Opera Singers' Competition (Petersburg, 1998) and at the International Vocal Competition (Budapest, 1998). He was engaged at the Minsk Opera Theatre as a soloist between 1992 and 1998. At present, he works for the Mariinsky Theatre in Petersburg (since 2000).

He has worked with many opera houses such as Budapest National Opera House, Latvia National Opera House in Riga, Heidelberg Opera House, Klagenfurt Opera House and opera houses in Lisbon and Italian Sassari. He took part in numerous operatic festivals, a.o. in Solura (Switzerland), Manaus (Brasil) i Antwerp (Belgium).

He has performed roles such as Cavaradossi in *Tosca* (Puccini), Sir Edgaro in *Lucia di Lammermoor* (Donizetti), Andrey Khovansky in *Khovanshchina* (Mussorgsky), Prince Shuysky in *Boris Godunov* (Mussorgsky), Enzo in *La Gioconda* (Ponchielli), Hoffmann in *The Tales of Hoffmann* (Offenbach) and Don José in *Carmen* (Bizet). Drobyshevsky's works include numerous roles in Verdi's operas. He has played a.o.: title role in *Don Carlos*, Alfredo in *La Traviata*, Cassio in *Otello*, Radames in *Aida*, Manrico in *The Troubadour*.

His future engagements include a.o. roles of Calàf in *Turandot* (Puccini) and Canio in *Players* (Leoncavallo) in the opera house in German Dassau and Riccardo, Earl of Warwick in *A Masked Ball* (Verdi) for the Mariinsky Theatre.

KSIĄŻĘ HALICKI | BRAT JAROSŁAWNY Prince of Galich | Brother of Yaroslavna

ALEXEY ANTONOV

bas | bass

Absolwent Akademii Muzycznej im. sióstr Gnessin w Moskwie (2000), po ukończeniu studiów dołączył do zespołu solistów moskiewskiego Teatru Operowego Helikon. Obecnie jest solistą Opery Nowej w Moskwie.

Do jego najważniejszych kreacji należą m.in. partie: Borysa, mnicha Pimena i Warłama w *Borysie Godunowie* (Musorgski), Gremina w *Eugeniuszu Onieginie* (Czajkowski), Króla René w *Jolancie* (Czajkowski), Zunigi w *Carmen* (Bizet), Henryka Ptasznika w *Lohengrinie* (Wagner), Landgrafa w *Tannhäuserze* (Wagner) oraz Kniazia Gudała w *Demonie* (Rubinstein). Antonov posiada również w swym dorobku liczne role w operach Verdiego, m.in.: Zaccaria w *Nabucco*, Banca w *Makbecie*, Hrabiego Sparafucile'a i Monterone'a w *Rigoletcie*, Ramfisa w *Aidzie*, Ferrenda w *Trubadurze*, Loredana w *Dwóch Foskariuszach* i Doktora Grenville'a w *Traviacie*.

Artysta współpracował z licznymi scenami operowymi na całym świecie, występując m.in. w Niemczech, Francji, Finlandii, a także na Cyprze, w Tajlandii oraz Hong-Kongu. W najbliższym czasie śpiewak wystąpi w rolach: Komandora w *Don Giovannim* (Mozart) w Łotewskiej Operze Narodowej w Rydze, Iwana Chowańskiego w *Chowańszczyźnie* (Musorgski) w nowojorskiej Metropolitan Opera oraz Pimena w *Borysie Godunowie* (Musorgski) w Teatro Municipal de Santiago de Chile.

After graduating from the Gnessin Russian Academy of Music in Moscow the Gnessin (2000), Alexey Antonov started his career with Moscow Helikon Opera. At present he is a member of the soloists' ensemble of the Novaya Opera Theatre of Moscow.

He has performed roles such as Boris, Pimen and Varlaam in *Boris Godunov* (Mussorgsky), Gremin in *Eugene Onegin* (Tchaikovsky), King René in *Iolanta* (Tchaikovsky), Zuniga in *Carmen* (Bizet), Henry the Fowler in *Lohengrin* (Wagner), Landgrave in *Tannhäuser* (Wagner) and Prince Gudal in *The Demon* (Rubinstein). Antonov's works include numerous roles in Verdi's operas. He has played a.o.: Zaccario in *Nabucco*, Banco w *Macbeth*, Sparafucile and Monterone in *Rigoletto*, Ramfis in *Aida*, Ferrendo in The *Troubadour*, Loredano in The Two Foscari and Dottore Grenvil in *La Traviata*.

The artist has performed on many operatic stages all over the world (Germany, France, Finland, Cyprus, Thailand, Hong Kong). His future engagements include a.o. following roles: Commendatore in *Don Giovanni* (Mozart) in Latvian National Opera in Riga, Ivan Khovansky in *Khovanshchina* (Mussorgsky) in the Metropolitan Opera in New York and Pimen in *Boris Godunov* (Mussorgsky) in Teatro Municipal de Santiago de Chile.

IGOR ŚWIATOSŁAWOWICZ | IGOR SVYATOSLAVICH

© Charles C. Willig

MICHAŁ KOWALIK
baryton | baritone

BOGUSŁAW SZYNALSKI*
baryton | baritone

JAROSŁAWNA | YAROSLAVNA

EVGENIYA KUZNETSOVA
sopran | soprano

ANNA LICHOROWICZ
sopran | soprano

WŁADIMIR IGORIEWICZ | VLADIMIR IGOREVICH

NIKOLAY DOROZHKIN
tenor | tenor

SERGEI DROBYSHEVSKY*
tenor | tenor

KSIĄŻĘ HALICKI | PRINCE OF GALICH

ALEXEY ANTONOV*
bas | bass

BARTOSZ URBANOWICZ
bas | bass

KONCZAK | KONCHAK

WIKTOR GORELIKOW
bas | bass

RADOSŁAW ŻUKOWSKI
bas | bass

KONCZAKÓWNA | KONCHAKOVNA

JADWIGA POSTROŻNA
mezzosopran | mezzosoprano

IRYNA ZHYTYNSKA
mezzosopran | mezzosoprano

OWŁUR | OVLUR

ŁUKASZ GAJ
tenor | tenor

ALEKSANDER ZUCHOWICZ
tenor | tenor

SKUŁA | SKULA

TOMASZ RUDNICKI
bas-baryton | bass-baritone

MARCELO ANDRÉS SAN MARTIN
baryton | baritone

JEROSZKA | YEROSHKA

EDWARD KULCZYK
tenor | tenor

RAFAŁ MAJZNER
tenor | tenor

PIASTUNKA JAROSŁAWNY | YAROSLAVNA'S NURSE

ALEKSANDRA MAKOWSKA
sopran | soprano

DZIEWCZYNA POŁOWIECKA | POLOVTSIAN MAIDEN

MARTA BRZEZIŃSKA
sopran | soprano

***GOŚCINNIE** | SPECIAL GUEST

DYREKCJA, KIEROWNICTWO I ZESPOŁY OPERY WROCŁAWSKIEJ
MANAGEMENT AND STAFF OF THE OPERA OF WROCŁAW

Dyrektor naczelny i artystyczny | General and artistic director	Ewa Michnik
Zastępca dyrektora | Deputy director	Janusz Słoniowski
Pełnomocnik dyrektora ds. finansowych – Główny Księgowy The chief accountant, financial department	Kazimierz Zalewski
Dyrygenci | Conductors	Ewa Michnik Tomasz Szreder Tadeusz Zathey Bassem Akiki
Kierownik muzyczny | Music director	Tomasz Szreder
Scenograf | Set designer	Małgorzata Słoniowska
Asystenci reżysera | Assistant directors	Hanna Marasz Adam Frontczak*
Pełnomocnik dyrektora ds. wykonywania czynności prawnych w zakresie zwykłego zarządu – Główny specjalista ds. prawnych Associate counsel	Marzena Malinowska
Pełnomocnik dyrektora ds. inwestycyjnych Opera director's proxy of investment	Kazimierz Budzanowski
Asystent dyrektora | Assistant to general and artistic director **Specjalista ds. Public Relation** | Public Relation manager	Mateusz Wiśniewski
Główny specjalista ds. marketingu Marketing manager	Marek Pieńkowski
Główny specjalista ds. impresariatu International artistic work manager	Paweł Marzec
Kierownik działu koordynacji pracy artystycznej Artistic operations manager	Krystyna Preis
Kierownik działu promocji i obsługi widzów Audience and promotion service manager	Anna Leniart
Kierownik działu służby pracowniczej Personal department manager	Grażyna Lis-Galasińska
Kierownik działu płac i ubezpieczeń społecznych Human resources manager	Halina Głodek-Zadka
Kierownik działu księgowości Accountig department manager	Ewa Masłek
Rzecznik prasowy | Press spokeswoman	Elżbieta Szczucka
Inspicjenci | Deputy stage managers	Adam Frontczak Julian Żychowicz

* współpraca | cooperation

SOLIŚCI ŚPIEWACY | SOLOISTS

Soprany | Sopranos	Matra Brzezińska | Ewa Czermak | Aleksandra Kubas Evgeniya Kuznetsova | Anna Lichorowicz | Anastazja Lipert Joanna Moskowicz | Iwona Handzlik | Aleksandra Makowska Ewa Vesin* | Jolanta Żmurko
Mezzosoprany | Mezzo-sopranos	Barbara Bagińska | Anna Bernacka | Dorota Dutkowska Katarzyna Haras | Elżbieta Kaczmarzyk-Janczak | Jadwiga Postrożna Iryna Zhytynska
Tenory | Tenors	Łukasz Gaj | Andrzej Kalinin | Nikolay Dorozhkin Edward Kulczyk | Rafał Majzner | Aleksander Zuchowicz
Barytony | Baritones	Jacek Jaskuła | Michał Kowalik | Zygmunt Kryczka Maciej Krzysztyniak | Łukasz Rosiak Marcelo Andrés San Martin
Basy | Basses	Wiktor Gorelikow | Marek Pośko | Bartosz Urbanowicz Janusz Zawadzki | Radosław Żukowski
Bas-baryton | Bass-baritone	Tomasz Rudnicki

ARTYŚCI GOŚCINNI | GUESTS

Soprany | Sopranos	Magdalena Barylak | Lada Biriucov | Agnieszka Bochenek-Osiecka Maria Bulgakova | Jana Dolezilkova | Joanna Kściuczyk-Jędrusik Barbara Kubiak | Galina Kuklina | Edyta Kulczak | Aleksandra Kurzak Georgina Lukacs | Maja Słoniowska | Iwona Socha Aleksandra Stokłosa | Dorota Wójcik | Marta Wyłomańska Agata Zubel
Mezzosopran | Mezzo-soprano	Edyta Kulczak
Tenory | Tenors	Michael Baba | Alexandru Badea | Rafał Bartmiński Krzysztof Bednarek | Evan Bowers | Luis Chapa Sergey Drobyshevsky | Steven Harrison | John Horton Murray Janusz Ratajczak | David Righeschi | Arnold Rutkowski Lee Sang-Jung | Marek Szymański | Paweł Wunder Adam Zdunikowski | Mario Zhang
Barytony | Baritones	Thomas Gazheli | Mariusz Godlewski | Adam Kruszewski Jerzy Mechliński | Maciej Ogórkiewicz | Ireneusz Miczka Artur Ruciński | Nabil Suliman | Rafał Songan | Bogusław Szynalski
Basy | Basses	Daniel Borowski | Remigiusz Łukomski | Andrzej Klimczak Piotr Miciński | Janusz Monarcha | Piotr Nowacki | Adam Palka Rafał Siwek | Wojtek Śmiłek | Johann Tilli
Kontratenor | Countertenor	Sebastian Kaniuk
Pedagog wokalny | Vocal teacher	Ewa Czermak
Korepetytorzy solistów | Soloists' coaches	Katarzyna Pawłowicz | Yaryna Rak | Justyna Skoczek Olesya Tutova, Ivan Zhukov

* współpraca | cooperation

ORKIESTRA | ORCHESTRA

Koncertmistrz-solista Concert master-soloist	Adam Czermak
Koncertmistrz Concert master	Stanisław Czermak
Z-cy koncertmistrza Assistants concert master	Igor Solonenko | Tomasz Stocki
I skrzypce | 1st violin	Joanna Bryła | Henryk Kozioł Agata Krauz-San Martin | Michał Krzyżosiak Anna Majewska | Monika Piruta
II skrzypce | 2nd violin	Ilona Borek | Katarzyna Łozowska Justyna Nawrat | Rafał Olszewski Estera Piec | Justyna Piękoś Anna Szczerbińska | Andrzej Tom
Altówki | Violas	Andrzej Jakimowicz | Marek Kamiński | Elżbieta Siedlecka Andrzej Szykuła | Romuald Żarejko | Barbara Żarejko
Wiolonczele | Cellos	Anna Dynda | Krystyna Marchel | Maciej Miłaszewicz Lidia Młodawska* | Jakub Myślak | Dariusz Piecha
Kontrabasy | Double basses	Wiesław Kaczmarczyk | Dariusz Kaczorowski Krzysztof Kafka | Ireneusz Szykuła
Fortepian / Klawesyn / Organy / Celesta	Katarzyna Pawłowicz | Yaryna Rak | Justyna Skoczek Olesya Tutova | Ivan Zhukov
Keyboard instruments	Justyna Skoczek | Olesya Tutova
Flety | Flutes	Izabela Chudy | Monika Ledwolorz | Tadeusz Witek
Oboje | Oboes	Maciej Strasiński | Urszula Szostak | Konrad Wojtowicz
Rożek angielski | English horn	Mirosław Wiącek
Klarnety | Clarinets	Mariusz Bałdyga | Rafał Dynda | Mateusz Maszyński Przemysław Polak
Fagoty | Basoons	Dariusz Bator | Andrzej Kuprianowicz | Kasper Lechowski Tomasz Wieczorek
Waltornie | French horns	Andrey Kontorin | Jerzy Porębski | Krzysztof Proskień Adam Szybiak | Sławomir Trojanowski* Sławomir Wagner | Adam Wolny
Trąbki | Trumpets	Dawid Głogowski | Paweł Spychała Jędrzej Tomczyk | Mirosław Wenc
Puzony | Trombones	Jacek Makowski | Fryderyk Mizerski Wiktor Rakowski | Grzegorz Rymarczuk
Tuba | Tuba	Grzegorz Pastuszka
Perkusja | Percussion	Karol Papała | Jarosław Paszko | Zbigniew Wojciechowski
Harfa | Harp	Bożena Trendewicz
Inspektor orkiestry | Orchestra inspector	Wiktor Rakowski

* współpraca | cooperation

CHÓR | CHOIR

Kierownik chóru | Choir master	Anna Grabowska-Borys
Akompaniator chóru | Coach	Katarzyna Maćkowska
Soprany | Sopranos	Alicja Grabowy | Ewa Jaskuła* | Agnieszka Józefczyk Maria Kamyczek | Katarzyna Kozdrowska-Kordyjak | Kinga Krzywda Beata Marciniak-Kozłowiecka | Joanna Marszałek Kinga Mazurkiewicz-Pala | Anna Patrys-Trajnowicz Katarzyna Słowińska | Bronisława Sobierajska Katarzyna Szafarska | Małgorzata Walczyk-Cegiełkowska Małgorzata Węgrzyn-Krzyżosiak | Beata Wiszniewska
Alty | Altos	Urszula Czupryńska | Beata Gąsior Jolanta Górecka | Joanna Grabowska-Piekarska Monika Kusz | Barbara Mach Jolanta Michalak-Lechowska | Ryszarda Nawdziun Sabina Szkwarek | Ewa Wadyńska-Wąsikiewicz | Anna Wojciechowska
Tenory | Tenors	Iwan Andrunyk | Piotr Bunzler | Lesław Kijas Marcin Klarman | Bolesław Słowiński | Wojciech Stasik | Bartosz Żołubak
Basy | Basses	Sławomir Baranowski | Mieczysław Chodaczek | Marek Ciepły Wojciech Dereń | Marek Gierczak | Marcin Grzywaczewski Bartosz Jachim | Marek Klimczak | Marek Kłosowski | Jerzy Szlachic Andrzej Zborowski
Inspektor chóru | Choir inspector	Katarzyna Słowińska

BALET | BALLET

Kierownik baletu | Ballet master	Bożena Klimczak
Pedagog baletu | Teacher	Ałła Abesadze
Akompaniator baletu | Coach	Stanisław Gal
I Tancerka | 1st dancer	Nozomi Inoue
I Tancerz | 1st dancer	Sergii Oberemok
Soliści | Soloists	Oleksandr Apanasenko | Tomasz Kęczkowski | Dajana Kłos Marta Kulikowska de Nałęcz* | Piotr Oleksiak | Paweł Oleksiak Łukasz Ożga | Anna Szopa | Paulina Woś | Petr Zaionchkovskiy
Koryfeje | Coryphees	Kamila Dykta | Anna Gancarz | Anatolij Ivanov | Liliya Ivanova Neda Kalember | Zofia Knetki | Magdalena Kurilec | Andrzej Malinowski Adam Piątek | Sylwia Piotrowicz | Radosław Rusiecki | Karolina Woźniak Martyna Wójcik | Monika Wyrębska
Zespół | Corps de ballet	Nicole Banasiak | Paula Krawczyk | Dominika Królak* Magdalena Lis | Martyna Muskała
Inspektor baletu | Ballet inspector	Paweł Oleksiak

* współpraca | cooperation

KIEROWNICTWO TECHNICZNE | TECHNICAL CREW

Kierownik techniczny Technical manager	Henryk Lidtke
Kierownik zespołu pracowni dekoracji i kostiumów Decorations and costumes atelier manager	Zbigniew Francuz
Kierownik magazynu kostiumów i garderobianych Storage (costumes) and dressing room manager	Krystyna Baros
Kierujący zespołem elektryków oświetlenia sceny Stage lighting management	Łukasz Różewicz
Kierownik sekcji akustycznej Acoustic manager	Jerzy Gałek
Asystent scenografa ds. technicznych Technical assistant to set designer	Jan Romanowski
Kierownik pracowni malarskiej Scenic painting manager	Elżbieta Kocowska
Kierownik pracowni krawieckiej męskiej Men's costumes atelier manager	Waldemar Krawczyk
Kierownik pracowni krawieckiej damskiej Women's costumes atelier manager	Elżbieta Chmielewska
Kierownik pracowni perukarskiej i charakteryzatorskiej Wigs and makeup atelier manager	Grażyna Matuszak
Brygadzista pracowni modystycznej Milliner atelier	Maria Grzesiak
Brygadzista pracowni szewskiej Shoes atelier	Bogusław Nowicki
Główny energetyk | Chief power engineer	Ireneusz Esz

Opracowanie graficzne | Graphic design
Wydawca | Published by
Redakcja | Editing

Małgorzata Niciarz
Opera Wrocławska 2011
Aneta Gołąbek
Weronika Lisiecka

Nakładem Opery Wrocławskiej

©Opera Wrocławska

SPONSORZY I PATRONI MEDIALNI MEGAWIDOWISKA OPEROWEGO *KNIAŹ IGOR*
SPONSORS & MEDIA PATRONAGE OF THE OPERA MEGAPRODUCTION *PRINCE IGOR*

MECENAT | PATRONAGE

DOLNY ŚLĄSK INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

kandydat wrocław europejska stolica kultury 2016

TAURON POLSKA ENERGIA

TAURON FESTIWAL OPEROWY

SPONSOR ZŁOTY
GOLDEN SPONSOR

KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.

SPONSOR SREBRNY
SILVER SPONSOR

Bank Polski

SPONSORZY BRĄZOWI
BRONZE SPONSORS

DOLNOŚLĄSKA SPÓŁKA GAZOWNICTWA
DACH BUD
GAZOPROJEKT GRUPA PGNiG
ArcelorMittal
ZETKAMA
scanmed multimedia

SPONSOR

STADO KSIĄŻ

PATRONAT MEDIALNY | MEDIA PATRONAGE

Jedynka Polskie Radio
dwójka Polskie Radio
RZECZPOSPOLITA
rp.pl
TVP WROCŁAW
RADIO WROCŁAW
ram
Gazeta Wrocławska
INTERIA.PL
MAESTRO
GOLEX
i VISITOR
WROCŁAWIANIN

CAFÉ OPERA
eventy z klasą

Jest we Wrocławiu miejsce,
w którym każde wydarzenie nabiera blasku...

Café Opera

kawiarnia w Operze Wrocławskiej

Zorganizujemy dla Państwa niezapomnianą uroczystość firmową, bankiet czy konferencję. Café Opera to niepowtarzalna atmosfera i najwyższa jakość usług.

Widzów Opery Wrocławskiej zapraszamy na godzinę przed każdym spektaklem oraz w antraktach.

Operator Café Opera - Bissole Business Travel Sp. z o. o
Kontakt: tel. 71 349 69 54, tel. kom. 697 877 775, info@cafeopera.wroclaw.pl, www.cafeopera.wroclaw.pl

MECENAT | PATRONAGE

DOLNY ŚLĄSK INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

kandydat wrocław europejska stolica kultury 2016

TAURON POLSKA ENERGIA

OFICJALNY PARTNER
66. SEZONU OPERY WROCŁAWSKIEJ
AN OFFICIAL PATRON OF WROCŁAW OPERA 66TH SEASON

SPONSORZY OPERY WROCŁAWSKIEJ | SPONSORS OF THE WROCŁAW OPERA

SPONSOR ZŁOTY | GOLDEN SPONSOR

LEXUM
EUROPEJSKIE
KLINIKI OKULISTYCZNE

SPONSORZY | SPONSORS

VICTORIA
Wałbrzyskie Zakłady Koksownicze „Victoria" S.A.

Qubus Hotel ★★★★ WROCŁAW

Scandic WROCLAW

GreenHouse Restaurant & Bar

CAFÉ OPERA
eventy z klasą

Zakup instrumentów muzycznych dla Opery Wrocławskiej
dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Purchase of instruments for The Wrocław Opera
has been co-financed by Ministry of Culture and National Heritage

Karnawał w Operze Wrocławskiej

Carnival in The Wrocław Opera

Zemsta nietoperza

Die Fledermaus | Johann Strauss

EWA MICHNIK
HELENA KAUT-HOWSON
PAWEŁ DOBRZYCKI
MAŁGORZATA SŁONIOWSKA
JANINA NIESOBSKA
ANNA GRABOWSKA-BORYS
PEWEŁ DOBRZYCKI,
BOGUMIŁ PALEWICZ

KIEROWNICTWO MUZYCZNE, DYRYGENT | MUSICAL DIRECTION, CONDUCTOR
INSCENIZACJA I REŻYSERIA | STAGE DIRECTION
DEKORACJE | SET DESIGN
KOSTIUMY | COSTUME DESIGN
CHOREOGRAFIA | CHOREOGRAPHY
PRZYGOTOWANIE CHÓRU | CHOIR MASTER

REŻYSERIA ŚWIATEŁ | LIGHTING DESIGN

DATY SPEKTAKLI | DATES OF PERFORMANCES

CZW | TH	29.12.2011	19:00	**ND | SU	1.01.2012	17:00
PT | FR	30.12.2011	19:00	PT | FR	6.01.2012	19:00
*SO | SA	31.12.2011	18:00	SO | SA	7.01.2012	19:00
			ND | SU	8.01.2012	17:00

*Spektakl sylwestrowy | New Year's Eve performance
**Spektakl noworoczny | New Year performance

Zemsta nietoperza to wspaniała propozycja na karnawałowy wieczór. Uwieczniony w operetce świat szampańskich zabaw i wystawnych bali, urzekał publiczność XIX-wiecznego Wiednia. Taniec, żart słowny i sytuacyjny potrafią bawić również i dziś. Operetkowa intryga wciąż zaskakuje, łącząc żywioł teatralny z obrazem obyczajów, oddanym w dewizie: „Szczęśliwy każdy, kto nie martwi się tym, czego nie da się już zmienić!". Wrocławska inscenizacja to również przepiękne kostiumy, imponująca scenografia i żywiołowa choreografia, które doskonale dopełniają muzyczne arcydzieło Johanna Straussa. Któż z nas nie chciałby choć na chwilę przenieść się w beztroski świat walca, szampana i miłosnych podbojów? Dajmy się uwieść magii operetki!

The Bat is an excellent proposal for an evening out during the carnival. The world where everyone is having a wonderful time at lavish balls enchanted the audience in Vienna of the 19th Century. These dances, puns and situational humor are amusing also today. The intrigue presented in the operetta is still surprising, and it combines well the spirit of the theatre with the description of morals presented in the motto: "Happy is he who forgets what cannot be altered!". The stage adaptation by The Wrocław Opera is noted for beautiful costumes, lively choreography and great music complement this music masterpiece of Johann Strauss. Who wouldn't like to travel back in time and visit lighthearted world of waltz, champagne and love conquests? Let the magic of operetta seduce us!

INFORMACJA I REZERWACJA BILETÓW: DZIAŁ PROMOCJI I OBSŁUGI WIDZÓW
TEL. 071 370 88 80 | TEL. / FAX 071 370 88 81
INFORMATION & TICKET RESERVATION: AUDIENCE AND PROMOTION SERVICE
PHONE + 48 71 370 88 80 | PHONE / FAX + 48 71 370 88 81
WWW.OPERA.WROCLAW.PL | E-MAIL OPERA@OPERA.WROCLAW.PL

DWUTYGODNIK
ruch muzyczny

Najstarsze polskie czasopismo poświęcone muzyce poważnej
Recenzje koncertów i przedstawień operowych, recenzje płyt
Relacje z festiwali i konkursów, krajowych i zagranicznych
Artykuły o sprawach nurtujących środowisko muzyczne
Artykuły o pedagogice muzycznej i upowszechnieniu muzyki
Materiały historyczne

„Ruch Muzyczny" jest dwutygodnikiem, wychodzi 26 razy w roku,
do nabycia w salonach Empiku, księgarniach muzycznych,
w filharmoniach i teatrach operowych oraz w prenumeracie;
przy prenumeracie na rok kalendarzowy – wielki rabat!

www.ruchmuzyczny.pl

TRADYCYJNE METALE NOWOCZESNOŚCI

KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 48
59-301 Lubin
tel. (+48 76) 74 78 800
fax (+48 76) 74 78 809
www.kghm.pl

KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.

Nowa inwestycja we Wrocławiu, ul. Sienkiewicza/Matejki

Botanica residence

perfekcyjne wykończenie • wysoki standard • nowoczesna architektura

Botanica Residence to kompleks biurowo-mieszkalny, który powstaje na rogu ulic Sienkiewicza i Matejki obok Ogrodu Botanicznego. To reprezentacyjne miejsce w samym centrum Wrocławia, położone w pobliżu zabytkowej dzielnicy - Ostrowa Tumskiego, gdzie bogata historia i wyjątkowa architektura tworzą nastrojowy klimat. Niedaleko od Botanica Residence znajdują się szkoły i przedszkola, apteka, poczta, sklepy i restauracje. Doskonale rozwinięta infrastruktura komunikacyjna pozwoli każdemu szybko dostać się w dowolną część miasta.

Kompleks podzielony jest na dwa budynki.

Apartamenty o zróżnicowanej powierzchni zaprojektowano w nowoczesnym układzie tak, aby zapewnić mieszkańcom pełną wygodę. To mieszkania o najwyższym standardzie, wyposażone w indywidualne układy klimatyzacyjne, panoramiczne okna, o atrakcyjnych wnętrzach. Wszystkie apartamenty od strony południowej posiadają przestronne tarasy i balkony, z których rozciąga się malowniczy widok na Ogród Botaniczny i Ostrów Tumski. Penthous'y posiadać będą izolowane termicznie i akustycznie okna od strony południowej, a także osobną windę z kontrolą dostępu. Dla mieszkańców mogą być dostępne usługi consierge.
Mieszkania o powierzchni od 26 do 100m², z których każde posiadać będzie duży balkon lub taras, ulokowane będą w głębi ulicy Matejki. Ochroni to mieszkańców przed uciążliwościami życia w centrum miasta. Zaciszny wewnętrzny dziedziniec z zielenią miejską i ławkami zamknięty będzie dla ruchu kołowego. Usytuowany tam plac zabaw pozwoli pociechom bawić się bezpiecznie pod okiem rodziców.
Studia mieszkalne o powierzchni około 40m² posiadać będą atrakcyjną wysokość 3,75m, co umożliwi swobodne zagospodarowanie powierzchni. Aby w pełni wykorzystać dostępną kubaturę, istnieje możliwość aranżacji antresoli. Wszystkie studia mieszkalne posiadać będą balkon z widokiem na rekreacyjny dziedziniec.
Biura. W budynku od strony ulicy Sienkiewicza zaprojektowano około 2,5 tysiąca m² otwartej powierzchni biurowej. W centralnej części usytuowany jest reprezentacyjny hall wejściowy obejmujący punkt recepcyjny oraz dwie windy obsługujące część biurową i garażową.

Zlokalizowane na parterze obu budynków **lokale usługowe** dopasowane będą do różnorodnych potrzeb nabywców.
W części podziemnej znajdować się będą **garaże** z podwójnymi i pojedynczymi miejscami postojowymi.

BUDOWA JUŻ ROZPOCZĘTA. PLANOWANE ZAKOŃCZENIE: II półrocze 2013 r.

ZE ZBIORÓW
Instytutu Teatralnego

Inwestorzy:

DOMdeveloper
Budynek A - DOM.developer BETA sp. z o.o. sp. komand.
Wrocław, ul. Damrota 33/2, tel. 660-419-695
dom-developer.pl · sprzedaz@dom-developer.pl

BRE LOCUM
Budynek B - BRE.locum SA - Oddział we Wrocławiu
Wrocław, ul. Zabrodzka 1 f, tel. 71 332 91 80
brelocum.pl · wroclaw@brelocum.pl

TAURON
POLSKA ENERGIA

TWÓRCZA NATURA
ENERGII

TAURON POLSKA ENERGIA
OFICJALNY PARTNER SEZONU
OPERY WROCŁAWSKIEJ

www.tauron-pe.pl

OPERA WROCŁAWSKA | UL. ŚWIDNICKA 35 | WROCŁAW
TEL. 71 370 88 80 | TEL. / FAX 71 370 88 81
OPERA@OPERA.WROCLAW.PL
WWW.OPERA.WROCLAW.PL